

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αξιολόγηση του Εκπαιδευτικού Έργου
στη Σχολική Μονάδα –
Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης

Καλές Πρακτικές των Σχολείων IV
Σχέδια Δράσης των Σχολείων

ΕΕΕΚ Λέσβου

Δεκέμβριος 2012

Ο παρών τόμος αποτελεί μέρος του εκπαιδευτικού υλικού που παρήχθη στο πλαίσιο του πιλοτικού προγράμματος «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου - Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» με φορέα υλοποίησης το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Ο τόμος αναφέρεται στα Ερευνητικά Εργαλεία που διαμόρφωσαν οι εκπαιδευτικοί κατά την εφαρμογή των διαδικασιών της αυτοαξιολόγησης στα σχολεία. Ο τόμος αποτελεί μέρος των «Καλών Πρακτικών» των σχολείων και θα αναρτηθεί στο Παρατηρητήριο της ΑΕΕ με σκοπό την ενημέρωση των εκπαιδευτικών.

Η επιμέλεια του τόμου πραγματοποιήθηκε από τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής και της Ομάδας Έργου της ΑΕΕ.

Επιστημονική Επιτροπή

Γεώργιος Πασιάς, Επίκουρος Καθηγητής ΕΚΠΑ, επιστημονικός υπεύθυνος του έργου
Κωνσταντίνος Λάμνιαν, Καθηγητής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, αναπληρωτής
επιστημονικός υπεύθυνος του έργου

Δημήτριος Ματθαίου, Καθηγητής ΕΚΠΑ, μέλος

Κωνσταντίνος Δημόπουλος, Αναπληρωτής Καθηγητής Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου, μέλος

Κωνσταντίνος Παπαχρήστος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Διευθυντής Σπουδών Π.Ε.
του ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Στυλιανός Μερκούρης, Σχολικός Σύμβουλος Δ.Ε., Διευθυντής Σπουδών Δ.Ε. του
ΥΠΔΒΜΘ, μέλος

Ομάδα Έργου

Γιαννικόπουλος Γεώργιος ΠΕ02, Γκυρτής Κων/νος ΠΕ19, Ζωγράφου Ελένη ΠΕ06,
Ζώτος Ιωάννης ΠΕ03, Κότσιρα Αναστασία ΠΕ70, Κωστοπούλου Χαρά ΠΕ19, Μητσάκη
Ευαγγελία ΠΕ09, Νίκα Μαρία ΠΕ06, Οικονόμου Ασπασία ΠΕ13, Παπαστάμου
Ιωάννα ΠΕ09, Ρουσσάκης Ιωάννης ΠΕ70, Σαμαρά Αντωνία ΠΕ70, Σοφού Ευστρατία
ΠΕ60, Στελλάκου Βάσω ΠΕ12, Στεφάτου Ήρα ΠΕ20, Ταμπάκη Σμαρώ ΠΕ02, Τρίγκα
Δήμητρα ΠΕ70, Φαντάκη Γεωργία ΠΕ04, Φέρμελη Γεωργία ΠΕ04.

Το πιλοτικό πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ «Εκπαίδευση και Δια Βίου
Μάθηση» (2007-2013)

Πράξη : «Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου-Διαδικασία Αυτοαξιολόγησης» (MIS :
295381) («Αξονες Προτεραιότητας 1,2,3 – Οριζόντια Πράξη»)

10.1.

ΕΕΕΕΚ ΛΕΣΒΟΥ

Ενδοσχολική Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών

Σχέδιο Δράσης :

**Οργάνωση, Υλοποίηση και Αξιολόγηση της Ενδοσχολικής
Επιμόρφωσης του Προσωπικού του Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. Λέσβου**

Ταυτότητα του σχολείου

Σχολική Μονάδα: Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. ΛΕΣΒΟΥ, Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου

Διεύθυνση: Στρατή Μυριβήλη 106, Μυτιλήνη, Λέσβος

Τηλέφωνο: 2251046766

email: mail@eeeek.les.sch.gr

Αριθμός διδασκόντων κατά το 2011-12: 17

Τίτλος Σχεδίου Δράσης : «Οργάνωση, Υλοποίηση και Αξιολόγηση της Ενδοσχολικής Επιμόρφωσης του Προσωπικού του Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. Λέσβου»

Διάρκεια υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης: 32 εβδομάδες

Σκοπός του Σχεδίου Δράσης

Σκοπός του Σχεδίου Δράσης ήταν «η οργάνωση, υλοποίηση και αξιολόγηση ενός συστηματικού προγράμματος ενίσχυσης των γνώσεων και δεξιοτήτων του Εκπαιδευτικού, Ειδικού Εκπαιδευτικού και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού του Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. Λέσβου, έτσι ώστε να αντιμετωπίζονται πιο αποτελεσματικά τα γενικά και εξειδικευμένα προβλήματα που συστηματικά ανακύπτουν κατά την επιτέλεση των καθηκόντων του».

Αφετηρία για το σχεδιασμό του αποτέλεσε η συστηματική διερεύνηση, η οποία ανέδειξε «ελλείψεις στις διαδικασίες ενδοσχολικής επιμόρφωσης, ενώ παράλληλα, καταγράφηκε το ιδιαίτερο ενδιαφέρον και η επιθυμία του προσωπικού για την καθιέρωση συνεργατικών πρακτικών επιμόρφωσης».

Κύρια Αποτελέσματα

- Σε όλες τις συναντήσεις η συμμετοχή των εκπαιδευτικών ήταν μεγάλη, υπήρξε γενικά κλίμα διαλόγου, δόθηκαν απαντήσεις σε θεωρητικά και πρακτικά ζητήματα οι οποίες αξιοποιήθηκαν στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην επίλυση προβλημάτων που προκύπτουν καθημερινά στο σχολείο.
- Η καλλιέργεια συνεργατικών πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών,
- Η δημιουργία - σύσφιγξη σχέσεων με επιστημονικούς φορείς και ελεύθερους επαγγελματίες, που συμμετείχαν στη δράση ως εξωτερικοί επιμορφωτές,
- Η παροχή πληροφόρησης και καθοδήγησης πάνω σε θέματα προτεραιότητας,

- Η εφαρμογή νέων παιδαγωγικών πρακτικών και επιστημονικών προσεγγίσεων που προέκυψαν από την επιμόρφωση στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην αντιμετώπιση προβληματικών καταστάσεων.

Λόγω της φύσης της δραστηριότητας τα αποτελέσματα της θα αξιοποιηθούν κυρίως σε ενδοσχολικό επίπεδο με προτεραιότητα στα ακόλουθα:

- Τη δημιουργία **επιμορφωτικού υλικού** και την κατάλληλη χρήση του, π.χ. συμπεριφοριστικές τεχνικές αντιμετώπισης προβλημάτων, πρώτες βοήθειες κτλ.
- Την ανάπτυξη και καθιέρωση **συστηματικών πρακτικών αυτοεπιμόρφωσης**,
- Τη συνεχή **βελτίωση της επιστημονικής κατάρτισης**, την ατομική και επαγγελματική ικανοποίηση των μελών του προσωπικού.

Σε εξωσχολικό επίπεδο προτεραιότητα θα δοθεί:

- στη διατήρηση και ενίσχυση των συνεργασιών που αναπτύχθηκαν με τους εξωτερικούς φορείς και στην παροχή αμοιβαίας ανατροφοδότησης πάνω στα θέματα που διαπραγματεύτηκαν από κοινού,
- συνέχιση των επιμορφωτικών συναντήσεων και εμπλουτισμός τους με νέα θεματολογία και περισσότερους επιμορφωτές,
- συνέχιση της εφαρμογής των παιδαγωγικών πρακτικών και επιστημονικών προσεγγίσεων που προέκυψαν από τη διαδικασία της ενδοσχολικής επιμόρφωσης,
- χρήση νέων μεθόδων επιμόρφωσης π.χ. νέων τεχνολογιών, εξ αποστάσεως εκπαίδευση κτλ.

Παρουσιάζεται

Το Σχέδιο Δράσης του σχολείου, όπως τελικά υλοποιήθηκε κατά το β' έτος της εφαρμογής της ΑΕΕ (2011-12).

**ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ:
ΥΛΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ 1^{ΗΣ} ΟΜΑΔΑΣ Ε.Ε.Ε.Κ. ΛΕΣΒΟΥ**

Πεδίο: Εκπαιδευτικές Διαδικασίες

Τομέας: Επιμόρφωση των Εκπαιδευτικών

Δείκτης 4.5: Υποστήριξη Επιστημονικής & Παιδαγωγικής Κατάρτισης του Προσωπικού του Σχολείου

«Οργάνωση, Υλοποίηση και Αξιολόγηση της Ενδοσχολικής Επιμόρφωσης

του Προσωπικού του Ε.Ε.Ε.Κ. Λέσβου»

Εισαγωγή

Τα αποτελέσματα της συστηματικής διερεύνησης και η συγκριτική αξιολόγηση με τα κριτήρια που τέθηκαν αρχικά, ανέδειξαν **ελλείψεις στις διαδικασίες ενδοσχολικής επιμόρφωσης**. Παράλληλα, καταγράφηκε το ιδιαίτερο **ενδιαφέρον** και η επιθυμία του προσωπικού για την καθιέρωση **συνεργατικών πρακτικών** επιμόρφωσης, ώστε να ενισχυθούν οι γνώσεις και οι δεξιότητες τους στην επίλυση των δυσκολιών που ανακύπτουν καθημερινά στο σχολείο και στην εφαρμογή εξειδικευμένων εκπαιδευτικών παρεμβάσεων.

Μέσα σ' αυτά τα πλαίσια αποφασίστηκε η δημιουργία ενός σχεδίου δράσης, του οποίου βασικός σκοπός αποτέλεσε η **οργάνωση, υλοποίηση και αξιολόγηση ενός συστηματικού προγράμματος** ενίσχυσης των γνώσεων και δεξιοτήτων του Εκπαιδευτικού, Ειδικού Εκπαιδευτικού και Ειδικού Βοηθητικού Προσωπικού του Ε.Ε.Ε.Κ. Λέσβου, έτσι ώστε να αντιμετωπίζονται πιο αποτελεσματικά τα γενικά και εξειδικευμένα προβλήματα που συστηματικά ανακύπτουν κατά την επιτέλεση των καθηκόντων του.

Οργανωτικές Δομές και Μεθοδολογία Υλοποίησης

Ο λεπτομερής σχεδιασμός και προσδιορισμός των αρμοδιοτήτων των μελών της ομάδας και των επιμορφωτικών δράσεων δεν ήταν εφικτός εξ αρχής, αφού λόγω της **έλλειψης σταθερότητας** στη **στελέχωση** του σχολείου, ήταν άγνωστο πόσοι και ποιοι εκπαιδευτικοί θα συμμετέχουν τελικά στη διαδικασία της οργάνωσης και υλοποίησης. Με την έναρξη του

σχολικού έτους υπήρξαν σημαντικές αλλαγές στο έμψυχο δυναμικό της ομάδας και του σχολείου γενικότερα με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στο «δέσιμο» της ομάδας στην αρχική φάση της υλοποίησης.

Με αυτά τα δεδομένα, η Διευθύντρια του σχολείου, κ. **Λεκάκη Ανδρονίκη** ορίστηκε υπεύθυνη της δράσης. Παράλληλα, ο συντονιστής της ομάδας **Βάρκας Μιχάλης** και η πρακτικογράφος **Γκέντση Άννα** παρέμειναν ως είχαν, ενώ τα αρχικά μέλη **Δροσάκης Δημήτρης, Λαδιέλλη Μαρία, Μαυρομάτη Αφροδίτη** αντικαταστάθηκαν από τους: **Λιάκο Ιωάννη, Σιδερίδη Ορέστη, Φωτεινού Παρασκευή και Ροδίτη Κωνσταντίνο.**

Λόγω των **σημαντικών αλλαγών** στη σύσταση της ομάδας δράσης, στο συνολικό προσωπικό του σχολείου αλλά και στη σύνθεση και τον αριθμό του μαθητικού δυναμικού (φοίτηση πολλών νέων μαθητών είτε με σοβαρές διαταραχές συμπεριφοράς, είτε με πολλαπλές αναπηρίες) αποφασίσθηκε ομόφωνα από την ομάδα η υλοποίηση της επιμορφωτικής δράσης να γίνει σε μικρότερο βαθμό από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς του σχολείου και σε **μεγαλύτερο από εξωτερικούς φορείς: σχολικούς συμβούλους, ειδικούς επιστήμονες, ομάδες ενημέρωσης κτλ**

Τα **έξι** τελικά μέλη της ομάδας συνεδρίασαν ανά τακτά χρονικά διαστήματα (η πρώτη συνάντηση πραγματοποιήθηκε στις 25 Οκτωβρίου 2011 και η τελευταία στις 14 Ιουνίου 2012), κατά τη διάρκεια υλοποίησης του προγράμματος στο χώρο του σχολείου και σε χρόνο εκτός του σχολικού ωραρίου με περιεχόμενο της ατζέντας αρχικά την ενημέρωση των νέων μελών από το συντονιστή για το σκοπό του προγράμματος και για τα όσα προηγήθησαν και έπειτα τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων και την από κοινού ομαλή διεξαγωγή των επιμέρους δράσεων. Πιο συγκεκριμένα, την επιλογή της θεματολογίας, την επικοινωνία με τους εξωτερικούς επιμορφωτές, τον ακριβή χρόνο πραγματοποίησης των συναντήσεων, την κατάλληλη οργάνωση και τον εξοπλισμό της αίθουσας επιμόρφωσης, την καταγραφή των βασικών σημείων της συζήτησης, την αξιολόγηση των συναντήσεων και της δράσης συνολικά.

Όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του σχεδίου δράσης, αυτό παρατίθεται παρακάτω:

<i>Διαδικασίες Υλοποίησης</i>	<i>Οκτ-Νοε</i>	<i>Δεκ-Φεβ</i>	<i>Μαρ-Ιου</i>
Προγραμματισμός της ενδοσχολικής επιμόρφωσης			
Υλοποίηση ενδοσχολικής επιμόρφωσης			
Δημιουργία τράπεζας επιμορφωτικού υλικού			
Παρακολούθηση - Ενδιάμεση αξιολόγηση			
Τελική αξιολόγηση της δράσης			

Διαδικασία Υλοποίησης

Η θεματολογία των επιμορφωτικών συναντήσεων επικεντρώθηκε σε τομείς που επιθυμούσαν εκπαιδευτικοί του σχολείου και που αναδείχτηκαν στα πλαίσια της συστηματικής διερεύνησης των επιμορφωτικών αναγκών τους: **διαχείριση προβληματικής συμπεριφοράς, θέματα υγιεινής και ασφάλειας, σύγχρονες διδακτικές προσεγγίσεις**. Ενώ αρχικά είχε προκριθεί η δράση να περιλαμβάνει θέματα γενικότερου ενδιαφέροντος και στη συνέχεια, κατά τη διάρκεια της σχολικής περιόδου να έχουν περιεχόμενο πιο συγκεκριμένο, τελικά έγινε το αντίθετο, για πρακτικούς κυρίως λόγους όπως ήταν η διαχείριση της προβληματικής συμπεριφοράς συγκεκριμένων μαθητών.

Πραγματοποιήθηκαν **επτά επιμορφωτικές συναντήσεις** και σε κάθε μία από αυτές παρουσιάστηκε **ένα θέμα** διάρκειας **μιας ώρας** περίπου, έτσι ώστε να υπάρχει άλλη μια ώρα για ανάλυση και συζήτηση. Οι δράσεις υλοποιήθηκαν μέσα από ποικίλους **τρόπους** που αποτέλεσαν προσωπική επιλογή των επιμορφωτών: **παρουσίαση με χρήση ΤΠΕ, συζήτηση - ανάλυση & ανταλλαγή πληροφοριών, πρακτική εξάσκηση, παρουσίαση έντυπου επιμορφωτικού υλικού**.

Σε ότι αφορά το **τόπο και χρόνο** υλοποίησης των **δράσεων**, αυτές πραγματοποιήθηκαν **εντός του σχολικού περιβάλλοντος** του Ε.Ε.Ε.Κ. Λέσβου: αρχικά στο γραφείο διδασκόντων του σχολείου και προς το τέλος σε αίθουσα που παραχωρήθηκε από το γειτνιάζον 3^ο Λύκειο Μυτιλήνης. Παράλληλα, οι δράσεις έλαβαν χώρα **καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους και μετά το πέρας του σχολικού ωραρίου**, είτε του κανονικού είτε του μειωμένου λόγω π.χ. σχολικών εορτών, χωρίς να παρακωλύεται έτσι η φοίτηση των μαθητών. Η διαδικασία της

ενδοσχολικής επιμόρφωσης επ' ουδενί δεν έπρεπε να δυσχεράνει την ομαλή λειτουργία ενός ήδη βεβαρυμμένου πλαισίου.

Όσον αφορά την υλικοτεχνική υποδομή υπήρχε ένας σταθερός και ένας **φορητός υπολογιστής** με σύνδεση στο διαδίκτυο, φωτοτυπικό μηχάνημα, εκτυπωτής, ενώ απολύτως απαραίτητος ήταν και ο **βίντεο προβολέας** με την αντίστοιχη οθόνη προβολής και τα οποία χρησιμοποιήθηκαν κατά κόρον.

Συνοπτικά, το **πρόγραμμα** και το **περιεχόμενο** των επιμορφωτικών συναντήσεων που οργάνωσε το Ε.Ε.Ε.Κ. Λέσβου κατά τη φάση υλοποίησης της δράσης είχαν ως εξής:

- 1) 26 Οκτωβρίου 2011. Συνάντηση όλων των μελών του προσωπικού του σχολείου κατά την οποία συζητήθηκαν **άμεσα και καθημερινά προβλήματα** που σχετίζονται με τη γενικότερη ασφάλεια των μαθητών και τη διαχείριση της επιθετικής συμπεριφοράς συγκεκριμένων μαθητών. Αποφασίστηκε η εφαρμογή παρεμβάσεων και κοινών στρατηγικών αντιμετώπισης της επιθετικότητας που έκτοτε αξιολογούνταν και τροποποιούνταν ανάλογα με την αποτελεσματικότητα τους καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους.
- 2) 2 Νοεμβρίου 2011. Συνάντηση με την ομάδα του **Ιατροπαιδαγωγικού Κέντρου** του Βοστανείου Νομαρχιακού Νοσοκομείου Μυτιλήνης. Τα βασικά θέματα συζήτησης και ανταλλαγής απόψεων αποτέλεσαν γενικότερα ζητήματα **διαχείρισης μαθητών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες** αλλά και διαχείριση κρίσεων και συμπεριφοράς συγκεκριμένων μαθητών που αποτελούν αντικείμενο και των δυο φορέων. Παράλληλα, το σχολείο βρίσκεται σε ανοιχτή γραμμή με τη συγκεκριμένη επιστημονική ομάδα και γίνεται αξιολόγηση και ενδεχομένως τροποποίηση των παρεμβάσεων που έχουν συναποφασιστεί.
- 3) 9 Δεκεμβρίου 2011. Επιμορφωτική συνάντηση κατά την οποία αναπτύχτηκε το θέμα: **«Συνεργασία σχολείου-οικογένειας»** από τη σχολική σύμβουλο κ **Σταυρούλα Λυκιαρδοπούλου**. Ακολούθησε συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων και προβληματισμών πάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενο, η επιλογή του οποίου έγινε με στόχο να συμβάλει στην καλή επικοινωνία και απρόσκοπτη συνεργασία των εκπαιδευτικών με τους γονείς και κηδεμόνες των μαθητών.
- 4) 10 Φεβρουάριου 2012. Επιμορφωτική συνάντηση με το Σύμβουλο Ειδικής Αγωγής κ. **Κωνσταντίνο Καραβοκύρη**. Επίκεντρο της παρουσίασης του Σχολικού Συμβούλου αποτέλεσε η **προβληματική συμπεριφορά** στο σχολικό περιβάλλον, η αξιολόγηση και η διαχείριση της μέσω τροποποιητικών παρεμβάσεων. Ακολούθησε συζήτηση με τα μέλη του προσωπικού του σχολείου και αναφορά σε συγκεκριμένα παραδείγματα από το πλαίσιο του Ε.Ε.Ε.Κ. Λέσβου.

5) 9 Μαΐου 2012. Συνάντηση με τη διατροφολόγο κ. **Δέσποινα Ψαρρού**, κατά την οποία αναπτύχθηκαν εκ μέρους της τόσο γενικά **θέματα διατροφής, διαιτολογίας και υγείας** των παιδιών με αναπηρίες όσο και ειδικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές του σχολείου μας. Ακολούθησε συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων επί συγκεκριμένων περιπτώσεων και διατυπώθηκαν προτάσεις πρακτικής επίλυσης δυσκολιών και αλλαγής διατροφικών συνηθειών.

6) 23 Μαΐου 2012. Ενημέρωση από την ιατρό κ. **Γεωργέλλη** και το φυσιοθεραπευτή κ. **Σταθάκη**, μέλη του **ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ Λέσβου**, πάνω στην παροχή **πρώτων βοηθειών** κυρίως στο χώρο του σχολείου. Την αρχική θεωρητική προσέγγιση του θέματος ακολούθησε πρακτική εξάσκηση των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών με επικέντρωση στην καρδιοπνευμονική αναζωογόνηση (ΚΑΡΠΑ), στην αντιμετώπιση ατυχημάτων και τραυματισμών, στην αντίδραση σε επιληπτικές κρίσεις, στη σωστή φαρμακευτική αγωγή των μαθητών μας κτλ.

7) 28 Μαΐου 2012. Στην τελευταία επιμορφωτική συνάντηση της δράσης αναπτύχθηκε από την Προϊσταμένη Εκπαιδευτικής και Παιδαγωγικής Καθοδήγησης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Βορείου Αιγαίου κ. **Σταυρούλα Λυκιαρδοπούλου** το θέμα: «**Η παιδαγωγική του διαλόγου**», κατά την οποία επικεντρώθηκε σε τρόπους με τους οποίους η διδασκαλία των μαθητών του νηπιαγωγείου (άρα και μαθητών ειδικού σχολείου) μπορεί να συμβάλλει στην καλλιέργεια της κριτικής τους σκέψης και στην ανάληψη πρωτοβουλιών σε αντιδιαστολή με την απλή αποστήθιση γνώσεων που κατά βάσει γίνεται στο σύγχρονο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Παρακολούθηση και αξιολόγηση

Κατά τη φάση της υλοποίησης της δράσης, γινόταν παρακολούθηση της προόδου ώστε να διαπιστωθεί αν υπάρχουν διαδικαστικά προβλήματα και αν η ποιότητα εργασίας των συμμετεχόντων είναι ικανοποιητική. Αυτή η **αξιολόγηση** έγινε μέσα από:

- **Ημερολόγιο** καταγραφής κάθε επιμορφωτικής συνάντησης: Θέμα, έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό που παρουσιάστηκε κτλ.
- **Σχέδιο Παρατήρησης** των βασικών σημείων της συζήτησης και του σχολιασμού της επιμορφωτικής συνάντησης.

- **Ερωτηματολόγιο Ενδιάμεσης Αξιολόγησης**, στο οποίο τα μέλη της ομάδας αποτύπωσαν τις εκτιμήσεις τους για την πορεία εφαρμογής της δράσης και την αποτελεσματικότητά της.

Από τα αποτελέσματα, τα μέλη της ομάδας έκριναν ότι η δράση ακολουθεί την προγραμματισμένη πορεία και ότι δεν είναι αναγκαίες αναπροσαρμογές και αλλαγές στη διαδικασία.

Η **Τελική Αξιολόγηση** πραγματοποιήθηκε από την ομάδα μετά την ολοκλήρωση όλων των επιμορφωτικών συναντήσεων και πιο συγκεκριμένα στις 14 Ιουνίου 2012. Συνεκτιμήθηκαν τα **αποτελέσματα** της ενδιάμεσης αξιολόγησης, τα δεδομένα που καταγράφηκαν στο **ημερολόγιο της ομάδας**, ο βαθμός στον οποίο προέκυψε **τράπεζα υλικού** σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή και **το ποσοστό συμμετοχής των** εκπαιδευτικών. Στη τελευταία αυτή φάση της δράσης κρίθηκε ότι η υλοποίηση του προγράμματος ήταν σύμφωνη με τα προκαθορισμένα ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια επιτυχίας και ότι σε μεγάλο βαθμό επετεύχθησαν οι στόχοι που τέθηκαν από την αρχή. Πιο συγκεκριμένα:

- **Η συμμετοχή των εκπαιδευτικών** στην ενδοσχολική επιμόρφωση. Η συμμετοχή του προσωπικού στις επιμορφωτικές συναντήσεις υπήρξε μεγάλη, περίπου 70 - 80 % του συνόλου των διδασκόντων, ποσοστό ιδιαίτερα ικανοποιητικό λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι οι δράσεις λάμβαναν χώρα μετά το πέρας του κανονικού ωραρίου και ότι πολύ συνάδελφοι προσέφεραν τις υπηρεσίες του και σε άλλες σχολικές μονάδες.
- **Η δημιουργία και αξιοποίηση του επιμορφωτικού υλικού.** Η δημιουργία ικανοποιητικού ποιοτικά και ποσοτικά υλικού μέσα από τις συναντήσεις, αποτέλεσε πηγή πληροφόρησης και γνώσης τόσο σε θεωρητικό όσο και σε πρακτικό επίπεδο και θα αποτελέσει μελλοντικά βοηθητικό εργαλείο στα χέρια των συμμετεχόντων και των εκπαιδευτικών που θα βρεθούν στο σχολείο σε επόμενες περιόδους.
- **Το αίσθημα επάρκειας και ικανοποίησης των συμμετεχόντων.** Ιδιαίτερη σημασία για τη θετική έκβαση του προγράμματος επιμόρφωσης είχε η **ανατροφοδότηση** (feedback) από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς. Η ικανοποίηση από τις δραστηριότητες ήταν μεγάλη όπως και η εκτίμηση ότι αισθάνονται πιο ενημερωμένοι και έτοιμοι να ασκήσουν τα καθήκοντά τους.

Έχοντας αυτά ως δεδομένα αυτά μπορούμε να πούμε ότι επετεύχθησαν σε σημαντικό βαθμό και οι στόχοι που είχαν τεθεί εξ αρχής, δηλαδή:

- Η **δημιουργία** και **σύσφιξη των σχέσεων** με παιδαγωγικούς και επιστημονικούς φορείς, μέλη των οποίων συμμετείχαν στη δράση ως εξωτερικοί επιμορφωτές,
- Η καλλιέργεια **συνεργατικών πρακτικών** και η ενίσχυση των δεσμών της ομάδας,
- Η εμπέδωση του αισθήματος **συλλογικής κυριότητας** της διαδικασίας,
- Η παροχή **πληροφόρησης και καθοδήγησης** πάνω σε θέματα πρώτης προτεραιότητας,
- Η **βελτίωση της επιστημονικής κατάρτισης** και η εξέλιξη των μελών του προσωπικού,
- Η **εφαρμογή των παιδαγωγικών πρακτικών** και **των επιστημονικών προσεγγίσεων** που προέκυψαν από την επιμόρφωση στην εκπαιδευτική διαδικασία και στην αντιμετώπιση προβληματικών καταστάσεων.

Μέσα από την υλοποίηση του συγκεκριμένου σχεδίου δράσης δημιουργήθηκε θετική, αμφίδρομη αλληλεπίδραση με δείκτες όπως οι σχέσεις μεταξύ του προσωπικού του σχολείου, οι σχέσεις μεταξύ του προσωπικού και των μαθητών, η ποιότητα των παρεμβάσεων και η ανάπτυξη του προγράμματος με βάση τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες των μαθητών.

Από την άλλη δεν πρέπει να παραλείψουμε **τα προβλήματα** που συνάντησε η ομάδα τόσο στο αρχικό στάδιο υλοποίησης και που αναφέρθηκαν σε προηγούμενες ενότητες όσο και κατά τη διάρκεια της δράσης και πιο συγκεκριμένα: τη **σωματική και ψυχολογική επιβάρυνση** των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών από τις επιπλέον του κανονικού ωραρίου ώρες παραμονής στο σχολείο, τον **ακριβή προγραμματισμό** μερικών δράσεων λόγω των έκτακτων υποχρεώσεων των εξωτερικών επιμορφωτών και τις **δυσκολίες στον καθορισμό των συναντήσεων** της ομάδας δράσης λόγω προσφοράς υπηρεσιών από μέλη της σε διαφορετικά σχολεία.

Συμπερασματικά, η ανάπτυξη και εφαρμογή **συστηματικών πρακτικών επιμόρφωσης αποδείχθηκε επιτυχημένη**, η καθιέρωση τους όμως χρειάζεται σίγουρα μεγάλη προσπάθεια. Το ίδιο το σχολείο ως οργανισμός και οι εκπαιδευτικοί ως μέλη του οφείλουν να προάγουν τη βιωσιμότητα της ενδοσχολικής επιμόρφωσης και να διατηρήσουν τις συνθήκες ενσωμάτωσης και αξιοποίησης του υλικού της στο διδακτικό τους έργο.

1. **Εκπαιδευτικό υλικό, που παρήχθη στο πλαίσιο της δράσης και μπορεί και κατά την εκτίμηση του σχολείου μπορεί να αξιοποιηθεί από άλλες σχολικές μονάδες (πχ.**

εσωτερικός κανονισμός του σχολείου, διεύθυνση ιστοσελίδας, πρόγραμμα επιμόρφωσης, ερωτηματολόγια, φύλλα εργασίας κλπ.)

Επιμορφωτικό υλικό 1ης Ομάδας

Κατά την υλοποίηση του σχεδίου δράσης προσφέρθηκε από τους εκάστοτε επιμορφωτές στο σχολείο και στους εκπαιδευτικούς σημαντικό επιμορφωτικό υλικό για ενδοσχολική χρήση, για το οποίο όμως δεν υπάρχει σχετική **έγκριση δημοσιοποίησης** του. Εξαιρέση αποτελεί το επιμορφωτικό υλικό που προσφέρθηκε από τα μέλη της ομάδας του ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ Λέσβου αναφορικά με την παροχή πρώτων βοηθειών και το οποίο αναλυτικότερα υπάρχει στην παρακάτω ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://eps1.gr/Υγειονομική/73-Χρήσιμες-πληροφορίες>.